

Joegoslavië

Ministerie van Defensie
Militaire Inlichtingendienst

Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

Telefoon 070 - 3 18 81 88
Telefax 070 - 318 79 51

- Aan:
Zie verzendlijst.

Uw brief	Uw kenmerk	Ons nummer	Datum
		DIS/92/095/0309	30 januari 1992
Onderwerp			
Joegoslavië: recente ontwikkelingen (nr 08/92)			

1. Hierbij doe ik U toekomen een notitie over de recente ontwikkelingen in Joegoslavië.
2. Zonder bijlage is deze brief ongeclassificeerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst
voor deze
Het Hoofd Stafafdeling Inlichtingen

C
~~Kapitein~~ der Grenadiers

Bijlagen	Bezoekadres	Doorkiesnummer
één	Kalvermarkt 28 's-Gravenhage	318 6634

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

Verzendlijst behorende bij brief MID nr. DIS/92/095/0309, d.d. 30 januari 1992

Aan:

Coördinator Verenigde Inlichtingendiensten Nederland

(Secretaris Generaal Ministerie Algemene Zaken)

Hoofd Inlichtingendienst Buitenland

Hoofd Binnenlandse Veiligheidsdienst

Ministerie van Buitenlandse Zaken

t.a.v. AMAD

MINISTERIE VAN DEFENSIE
MILITAIRE INLICHTINGDIENST

JOEGOSLAVIE
Militair-politieke situatie
08/92

(Afgesloten 301200 JAN 1992)

Kroatië

Hoewel vrijwel dagelijks het bestand op één of meerdere plaatsen wordt geschonden, houdt het in het algemeen nog stand. Van grootschalige gevechten tussen Kroatische eenheden en de federale strijdkrachten (JNA)/Servische para-militaire organisaties is geen sprake.

Volgens een dagblad dat in Belgrado verschijnt, zijn door de Duitse regering 38 MIG-gevechtsvliegtuigen ter beschikking gesteld van de Kroatische strijdkrachten. De MIG's zouden gereed worden gehouden op een militaire basis van de vroegere Oostduitse en de Gemenebest-strijdkrachten in Rostock (Noord-Duitsland) en spoedig naar Kroatische vliegvelden worden overgevlogen. Tot de piloten zouden, afgezien van Kroaten, ook Duitsers, Italianen, Polen, Hongaren en huurlingen behoren. Deze melding uit de (pro-)Servische pers maakt deel uit van de voortdurende politieke propaganda-campagne die door de Servische media met name tegen Duitsland wordt gevoerd, vooral in verband met de voorttrekkersrol die dat land heeft vervuld in discussies binen de EG over de erkenning van de onafhankelijkheid van Slovenië en Kroatië.

Het internationale vredesoverleg

De onder-secretaris-generaal van de Verenigde Naties (VN) Goulding heeft na afloop van zijn besprekingen met Servische en Kroatische leiders en de federale defensieleiding meegedeeld, dat hij de VN-Veiligheidsraad geen positieve aanbeveling kan doen voor het sturen van een VN-vredesmacht naar Joegoslavië. Nog steeds bestaan er grote meningsverschillen over de hoofdelementen van het vredesplan van de VN. De leider van de zogeheten "Servische republiek Krajina", het in meerderheid door Serviërs bewoonde gebied van Kroatië, Babic, heeft in zijn besprekingen met Goulding belangrijke onderdelen van dit vredesplan van de hand gewezen. Zijn oppositie betreft onder meer de beoogde legering van VN-troepen in de Krajina zelf, in plaats van langs de grenzen tussen de Krajina en (de overige delen van Kroatië). Ook verzet Babic zich tegen de in het vredesplan voorziene ontwapening van de Servische strijdgroepen en de terugtrekking van de JNA uit de omstrede Kroatische gebieden. Babic staat verder een formele afscheiding voor van de Krajina van Kroatië en uiteindelijk aansluiting bij Servië, en weigert derhalve de Kroatische soevereiniteit over deze regio te erkennen.

Hoewel de Servische regering en de JNA-leiding steun hebben uitgesproken aan het VN-vredesvoorstel in zijn huidige vorm, bestaat ook daar, met name ook onder regionale JNA-commandanten, verzet tegen hoofdelementen van dit plan. Dit geldt in het bijzonder de voorgestelde terugtrekking van de JNA uit Kroatië en herstel van Kroatische zeggenschap over de in meerderheid door Serviërs bewoonde gebieden. Van Servische/JNA-zijde zou men er voorstander van zijn dat ook eenheden van de federale strijdkrachten in die gebieden kunnen blijven waar een VN-vredesmacht wordt gestationeerd. Men pleit er tevens voor dat de omstrede gebieden uiteindelijk toch aan Kroatische zeggenschap worden onttrokken.

Een herziening van het vredesvoorstel om aan deze bezwaren tegemoet te komen, is echter voor de Kroatische regering volstrekt onaanvaardbaar. Kroatische regeringsfunctionarissen hebben de afgelopen dagen verschillende malen herhaald, dat de huidige staatsgrenzen van Kroatië noch de Kroatische soevereiniteit over de Servische enclaves onderhandelingsthema kunnen zijn. Volgens de vroegere voorzitter van het Joegoslavische staatspresidium, Mesic, zou Kroatië de "aggressor" -waarmee wordt bedoeld op de JNA en de Servische strijdgroepen- zonedig met inzet van alle beschikbare middelen van Kroatisch grondgebied verdrijven.

Hongarije

Volgens een recente melding neemt de bezorgdheid in Hongaarse regeringskringen over de veiligheid van de Hongaarse minderheid (ca. 400.000 man) in de door Servië beheerste provincie Vojvodina toe. Door het Hongaarse Ministerie van Buitenlandse Zaken is naar aanleiding van de Hongaarse erkenning van de onafhankelijkheid van Slovenië en Kroatië op 15 januari jl. nog eens bevestigd, dat Hongarije blijft streven naar vreedzame betrekkingen met Servië. Tevens werd gesteld dat de erkenning van Slovenië en Kroatië geen aanleiding mocht zijn voor Servische "gruwelijkheden" tegen de Hongaarse minderheid in Vojvodina. De Hongaarse premier Antall heeft ook eerdere beschuldigingen herhaald dat de Hongaren in Joegoslavië slachtoffer zijn van intimidatie, en door de defensieleiding worden ingezet als "kanonnevlees" in de oorlog tegen Kroatië.

Hoewel de afgelopen twee jaar de Hongaarse minderheid in Vojvodina haar autonomie en een aantal burgerrechten heeft verloren, is voorzover bekend van speciale repressiemaatregelen van de kant van Servië nog geen sprake. Door een woordvoerder van de Hongaarse bevolkingsgroep in Vojvodina is overigens om legering van VN-waarnemers in deze provincie gevraagd teneinde eventuele gewelddadigheden van de kant van Servische strijdgroepen te voorkomen.

Conclusie/ vooruitzicht

Het overleg over het vredesvoorstel van de VN heeft geen einde kunnen maken aan het verzet van de vertegenwoordigers van de Serviërs in de omstreden Kroatische gebieden tegen hoofdelementen van het VN-vredesplan. Daardoor is nog steeds niet voldaan aan alle voorwaarden voor stationering van een VN-vredesmacht in de omstreden Kroatische gebieden, ondanks het feit dat het staakt-het-vuren in het algemeen goed stand blijft houden. Het vredesproces dreigt door de oppositie van met name de Servische minderheid in Kroatië tegen het huidige VN-voorstel definitief vast te lopen. Het is zeer twijfelachtig of de JNA-leiding en de Servische regering bereid en in staat zijn aan dit verzet van de Servische nationalistische en plaatselijke JNA-bevelhebbers een einde te maken.

Indien instemming van alle bij de Joegoslavische crisis betrokken partijen met de legering van VN-troepen in de betwiste gebieden van Kroatië ook de komende weken uitblijft, moet een nieuwe opleving van de burgeroorlog niet uitgesloten worden geacht. Deze kan zich ook uitbreiden naar andere gebieden, met name naar de republiek Bosnië-Herzegovina waar de etnische spanningen de afgelopen weken sterk zijn toegenomen.